

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXIV.

Ljubljana, 21. junija 1937.

Štev. 7.

Izhaja mesečno. — Leto 1937. — Naročnina: 50 Din letno.

39.

Iz apostolskega pisma svetega očeta Pija XI. mehiškim škofom o verskem položaju v Mehiki.

(Nos es muy conocida, Dobro nam je znana, dne 28. marca 1937.)
AAS 1937, str. 200.

Da bi poživali Vaše zaupanje v božjo pomoč in da bi Vas navdali z novim pogumom za vneto krščansko življenje, Vam pišemo to pismo in Vas ob tej priliki spomnimo na sredstva, ki so v današnjih okoliščinah in razmerah tudi med Vami najuspešnejša pri delu za krščansko obnovo: to je predvsem svetost duhovnikov, nato pa skrbna vzgoja laikov, ki naj jih usposobi za uspešno sodelovanje s hierarhičnim apostolatom, kar je v Mehiki z ozirom na obširnost ozemlja in z ozirom na druge vsem znane okoliščine toliko bolj potrebno.

Mehiškim duhovnikom, ki so vse svoje življenje posvetili delu za Kristusa, za Cerkev in za duše, velja naš prvi vroč poziv, naj velikodušno podpirajo Naša in Vaša prizadevanja za prosep Katoliške akcije in naj ji posvetijo svoje najboljše moči in vso svojo marljivost.

Res je, da vsi ne razumejo popolnoma potrebe tega svetega laiškega apostolata, čeprav smo od prve Naše okrožnice »Ubi arcano Dei« izjavljali, da spada brez dvoma v pastirsko službo in v katoliško življenje.

Toda, ker se obračamo — kot smo že omenili — na pastirje, ki naj spet osvojijo tako preizkušeno in včasih tudi razpršeno čredo, Vam bolj kot kdaj prej priporočamo, da se poslužujete tistih laikov, katerim je kot živemu kamnu v sveti hiši božji sveti Peter pripisoval posebno dostojanstvo, po katerem postanejo na neki način deležni svetega in kraljevskega duhovništva. (I. Pet. 2, 9.)

Vsak kristjan, ki se zaveda svojega dostojanstva in ki čuti svojo odgovornost kot sin Cerkve in ud mističnega telesa Kristusovega — množica nas smo eno telo v Kristusu, posamezni pa udje med seboj (Rim. 12, 5) — mora pripoznati, da med vsemi udi tega telesa mora obstajati neka medsebojna življenjska vez in skupnost interesov.

Odtod izhajajo za vsakega posameznika dolžnosti napram življenju in rasti vsega organizma, »da se tako zida telo Kristusovo«, odtod tudi uspešen prispevek vsakega uda k povečanju glave in njenega telesa. (Ef 4, 12—16.)

Kako tolažilne misli, kako svetle smernice izvirajo iz teh jasnih in enostavnih načel za mnoge duše, ki so še neodločene in nezaupljive, pa vendar hrepenijo, da bi svojo gorečnost uravnale v delovanje, kakšne

vzpodbude za sodelovanje pri razširjanju kraljestva Kristusovega in pri reševanju duš!

Jasno je, da tako pojmovan apostolat ne izhaja iz samo naravnega nagiba do delovanja, ampak je sad temeljite notranje vzgoje, je nujna posledica vnete ljubezni do Kristusa in do duš, odrešenih z dragoceno krvjo. Ta ljubezen pa se kaže v prizadevanju za življenje molitve, žrtev in neugasljive gorečnosti.

To posnemanje Kristusa bo vzbudilo različne oblike apostolata na vseh poljih, kjerkoli so duše v nevarnosti in kjerkoli se kršijo pravice božjega Kralja. Tako se bo Katoliška akcija razširila na vsa apostolska prizadevanja, ki v kateremkoli oziru spadajo v božje poslanstvo Cerkve in bo tako prodrla v srea posameznikov, v svetišče družine, v šolo in tudi v javno življenje.

Toda tudi to ogromno polje dela Vas ne sme zavesti, da bi bolj gledali na število kot pa na kakovost sodelavcev. Po zgledu božjega Učitelja, ki se je hotel za nekaj let apostolskega delovanja tako dolgo pripravljati in ki je v apostolskem zboru vzgojil le peščico izbranih delavcev za postopno osvajanje sveta, boste tudi Vi, častiti bratje, skrbeli v prvi vrsti za nadnaravno vzgojo Vaših voditeljev in borcev. Ne sme Vas preveč moliti in žalostiti, če boste tako imeli v začetku le »malo čredo«. (Lk 12, 32.)

To Vaše delo bo gotovo temeljito in globoko, daleč od javnega hrupa, brez kričečih nastopov, tiho delo, ki tudi ne bo rodilo takoj vidnih in neposrednih sadov, kakor seme, ki v navideznem počitku pod zemljo pripravlja novo bujno rastlino.

Na drugi strani pa jih bosta ta nadnaravna vzgoja in notranje življenje, ki ju boste v teh Vaših sodelavcih gojili, varovali nevarnosti in stranpotov. Če bodo vedno imeli pred očmi končni namen Katoliške akcije, ki je — v smislu evangeljske zapovedi: Išcite najprej božje kraljestvo (Lk 12, 31), — posvečevanje duš, ne bo nevarnosti, da bi žrtvovali to, kar je glavno, neposrednim in drugotnim ciljem in ne bodo pozabili, da se mora temu najvišjemu namenu podrediti tudi socialno, gospodarsko in karitativno delovanje.

Jezus Kristus nas je to učil s svojim zgledom: tudi takrat, ko je v neizrekljivi ljubeznivosti svojega božjega Srca vzkliknil: »Ljudstvo se mi smili... nočem jih odpustiti lačne, da morda na potu ne omagajo« (Mk 8, 2—3), tudi kadar je zdravil telesne bolezni in pomagal v časnih stiskah — vedno je imel pred očmi najvišji namen svojega poslanstva, to je slavo svojega Očeta in večno srečo duš.

Kolikor imajo tako imenovane socialne ustanove namen uveljaviti načela pravičnosti in ljubezni in kolikor so sredstvo, da se z njimi približate množicam, se nahajajo v območju delovanja Katoliške akcije. Večkrat je namreč mogoče priti do duš le posredno, z zboljšanjem njihove časne bede in gospodarske stiske. To smo mi, kakor tudi naš prednik svetega spomina, Leon XIII., ponovno priporočali. Če ima Katoliška akcija dolžnost, pripravljati sposobne voditelje takih ustanov in jih učiti načel, po katerih naj jih vodijo v smislu izvirnih smernic Naših okrožnic, pa vendar ne sme prevzeti nobene odgovornosti v čisto tehničnih, finančnih in gospodarskih zadevah, ki so izven njenega območja in njenega namena. Nasproti pogostnim očitkom, s katerimi često napadajo Cerkev, da se ne briga za socialna vprašanja ali pa, da je nezmožna reševati jih, je treba neprestano poudarjati, da moreta edinole nauk in delo Cerkve, ki ji stoji ob strani njen božji Ustanovitelj, odpomoči silno težkemu zlu, ki muči človeštvo.

Vaša naloga je torej — in že ste pokazali, da jo hočete izpolniti —, da iz teh rodovitnih načel črpate varne smernice za rešitev težkih socialnih vprašanj, s katerimi se bori danes Vaša domovina, kakor so na primer agrarni problem, vprašanje omejitve veleposestev, zboljšanje življenskih razmer delavcev in njihovih družin.

Ne da bi ogražali bistvo prvotnih in temeljnih pravic, kakor n. pr. lastninske pravice, boste opozarjali na to, da včasih zahteva javna blaginja omejitev teh pravic in da se je treba danes pogosteje kot v prejšnjih časih zatekati k uporabi socialne pravičnosti.

V obrambo dostojanstva človeške osebe je včasih treba odkrivati in pogumno grajati krivične in sramotne življenjske razmere; obenem pa se je treba varovati, da se ne opravičuje nasilje, češ da pomaga ljudstvu iz stisk, in da se ne dovoljujejo in podpirajo tisti hitri in nasilni družabni prevrati, ki morejo povzročiti večjo zlo, kot je bilo ono, ki naj bi se odpravilo.

To posredovanje pri rešitvi socialnega vprašanja Vas bo dovedlo tudi do tega, da se boste s posebno vneto zavzeli za usodo tolikih ubogih delavcev, ki preveč lahko postanejo plen protikrščanske propagande, ki jih slepi z obljubami boljšega gmotnega položaja, ki da ga bodo dosegli kot nekako plačilo za njihov odpad od Boga in Cerkve.

Če res ljubite delavca (in morate ga ljubiti, ker so njegove življenske razmere tako podobne življenjskim razmeram, v katerih je živel božji Učenik), mu morate pomagati v gmotnem in verskem oziru. V gmotnem oziru poskrbite, da se bo napram njemu izpolnjevala ne samo menjalna, ampak tudi socialna pravičnost, to je: vse tiste uredbe, ki naj dvignejo položaj proletarca. V verskem oziru pa mu dajte nazaj verske moči, brez katere bo zašel v materializem, ki ga poniža in poživali.

Če Katoliška akcija ne sme zanemarjati najnižjih in najpotrebnejših slojev, delavcev, kmetov in izseljencev, pa ima tudi na drugih poljih naloge, ki niso nič manj važne in nič manj nujne. Med drugim se mora Katoliška akcija s prav posebno skrbjo zavzeti za dijake, ki bodo čez čas v svojih poklicih imeli velik vpliv v družbi in ki bodo morda upravljali tudi važne javne službe. Poleg navajanja h krščanskemu življenju in vzgoje katoliškega značaja in katoliške zavesti — kar je za vse vernike temeljna podlaga —, jim morate nuditi tudi še posebno in prav skrbno vzgojo ter umsko izobrazbo, oprto na krščansko filozofijo, ono filozofijo, ki je tako po pravici dobila ime večne filozofije. V resnici se zdi, da je temeljita in zadostna verska izobrazba danes vse bolj potrebna kot v prejšnjih časih, ker se moderno življenje danes v vedno širšem obsegu predaja zunanostim, ker ljudje nimajo ne volje ne sposobnosti za razmišljanje in za zbranost, pač pa se nagibajo k temu, da se tudi v verskih stvareh pustijo voditi bolj od čustev, kakor pa od razuma.

V veliko upanje za boljšo bodočnost Mehike so nam akademiki, ki se borijo v Katoliški akciji in nič ne dvomimo, da bodo izpolnili Naše upe. Jasno je, da so oni del, važen del te Katoliške akcije, ki nam je tako pri srcu, kakršnekoli so že njene organizacijske oblike, ki so v veliki meri odvisne od krajevnih razmer in okoliščin, ki so v različnih krajih različne. Še več: ti akademiki nam niso samo najzanesljivejši poroki, kot smo že rekli, boljše bodočnosti, ampak morejo tudi v sedanosti, danes, veliko pomagati Cerkvi in domovini, bodisi z apostolatom, bodisi s tem, da dobivajo iz njihove srede različne veje in različne organizacije Katoliške akcije svoje zmožne in razveseljive voditelje.

Že smo opozorili na udejstvovanja, ki sicer ne nasprotujejo Katoliški akciji, pa vendar gotovo ne spadajo v njen delokrog, kakor n. pr.

strankarsko politično, ali čisto gospodarsko-socialno. Je pa še mnogo drugih dobrih ustanov, kakor Zveza družinskih očetov za obrambo šolskih pravic in verskega pouka, Zveza za obrambo družine in svetosti zakona ter javne morale, ki se morejo zbrati okrog središčenega jedra Katoliške akcije. Katoliška akcija ni otrpla v določenih obrazcih, ampak sporeja okrog sebe kakor okrog središča, ki izžareva svetlobo in toploto, tudi druga prizadevanja in druge ustanove, ki sicer ohranijo svojo primerno samostojnost in upravičeno svobodo delovanja, kar je za dosego njihovih posebnih ciljev potrebno, vendar pa čutijo potrebo, da se ravnajo po njenih programatičnih smernicah.

To velja predvsem za Vaš tako razsežen narod, kjer različnost potreb in krajevnih razmer zahteva, da se uporabljajo — seveda na temelju skupnih načel — različne organizacijske metode in da se določijo tudi različne — pa enako pravilne — praktične rešitve enega in istega problema.

Na Vas pa je, častiti bratje, ki Vas je Sveti Duh postavil, da vladate Cerkev božjo, da v vseh teh slučajih podaste zadnjo praktično odločitev, katero bodo Vaši verniki sprejeli v poslušnosti in zvestobi v smislu Vaših smernic. Na to polagamo največjo važnost, ker sta pravi namen in pokorščina, vedno in povsod, neizogibna pogoja, da se privabi božji blagoslov na dušnopastirsko delo in na Katoliško akcijo, neizogibno potrebna tudi, da se ustvari ona enotnost smeri in pa ona spojitev sil, ki sta nujen predpogoj rodovitnosti apostolata. Rotimo z vsem srcem dobre katoličane v Mehiki, naj visoko cenijo in ljubijo pokorščino in disciplino! »Bodite poslušni svojim predstojnikom in bodite jim podložni, zakaj oni čujejo nad vašimi dušami kot taki, ki bodo dajali odgovor.« In naj bo ta pokorščina polna veselja ter buditeljica najboljših sil: »da bodo to delali z veseljem in ne zdihovaje«. (Hebr 13, 17.) Kdor uboga le nerad in kakor prisiljen ter daje duška svoji notranji nejevolji s pikrim kritiziranjem predstojnikov in svojih sodelavcev ter vsega, kar ni po njegovi zamisli, odganja božji blagoslov, lomi moč discipline in podira tam, kjer bi bilo treba graditi!

Skupno s pokorščino in disciplino pa bi radi opozorili tudi na druge dolžnosti splošne ljubezni, o katerih nam govori sv. Pavel v istem četrtem poglavju pisma Efežanom, ki smo ga že navedli in ki naj bi veljal za vse, ki delujejo v Katoliški akciji za temeljno smernico: »Opominjam vas torej, jaz, jetnik, v Gospodu: živite, kakor se spodobi za poklic, v katerega ste poklicani, v vsej ponižnosti in krotkosti, s potrpežljivostjo; drug drugega prenašajte v ljubezni in se trudite, da ohranite edinost duha z vezjo miru; eno telo, en Duh.« (Ef 4, 1—4.)

Konference Sodalitatis ss. Cordis Jesu v l. 1936.

Ljubljana: 2 konferenci. — Nedeljski krščanski nauk (prof. dr. Alfonz Levičnik). — Č. kan. profesor dr. Ivan Svetina. Njegovo življenje in njegova dela (kanonik Alojzij Stroj). — Udejstvovanje slovenskih katoličanov v slovstvu v povojni dobi (kaplan dr. Jože Pogačnik). — Spomini na dušnopastirsko delovanje † mestnega župnika Jankota Petriča (prof. dr. Jožef Demšar). — In memoriam † kateheta Andreja Ažmana (kanonik Alojzij Stroj).

Ljubljanska okolica: 9 konferenc. — Ločitev delavstva v katoliške in socialistične skupine (dr. Ivan Ahčin). — Položaj združništva (Franc Gabrovšek). — Pridobivanje in vzgoja moške mladine (katehet Janko Žagar-Sanaval). — Knauss-Oginova teorija (dr. Matej Justin). — Red birmovanja in kanonične vizitacije (dekan Valentin Zabret). — Položaj katoliške Cerkve v Nemčiji (prefekt dr. Ignacij Lenček). — Strežniki pri maši (p. Arhangel Appej, O. F. M.). — De communicatione cum infidelibus et acatholicis (kaplan Filip Žakelj). — Baragovo semenišče (dekan Valentin Zabret). — Propaganda za časopisje (dr. Ivan Ahčin).

Cerknica: 4 konference. — Custos, quid de nocte? (župnik Matej Ježek). — In quo signo vinces? (župnik Jernej Hafner). — O prostozidarstvu (kaplan Anton Kovačič). — Cilji in pota framasonov v Jugoslaviji (kaplan Anton Kovačič).

Kamnik: 3 konference. — Meditacija o božji Previdnosti (župnik Viktor Čadež). — Marija, srednica vseh milosti (župnik Janez Langerholz). — Izraba knjige o evharističnem kongresu v pastoračiji († župnik Janez Kepec). — Papežu pridržani rezervati (župnik Anton Pavlič). — 5 duhovskih sestankov o KA.

Kočevje: 3 konference. — Duhovnik in krščanska Caritas (dekan Ferdinand Erker). — Priprava bolnikov na smrt (župnik Avg. Schauer). — Dvojni pomočniki v našem dušnopastirskem delu (otroci in bolniki) (župnik Jožef Gliebe).

Kranj: 9 konferenc. — Naše delavstvo in njegove organizacije (dr. Ivan Ahčin). — Kateheza, podlaga verskega in moralnega življenja (kaplan Franc Jeglič). — Delo za dober tisk (vikar Jožef Košiček). — Pomen karitativne organizacije pri farni pastoračiji (prof. dr. Alfonz Levičnik). — Kranjska dekanija v statistiki (župnik Janez Mikuž). — Kristus v zakramentu sv. R. Telesa, zgled duhovniške gorečnosti (dekan v p. Anton Podvinski). — Idejne osnove komunizma (suplent Pavel Slapar). — Določbe cerkvenega in državnega zakonika o oklicih in poroki (dekan Matija Škerbec). — Državlanski zakon in matičar (dekan Matija Škerbec). — Skušnje in nasveti nadzornika verouka (dekan Matija Škerbec). — Nova pravila KA (žup. uprav. Karel Sparhakl). — Kako vzgojiti lajiških apostolov? (žup. uprav. Karel Sparhakl). — Katehetova osebnost in kateheza (župnik Franc Vavpetič). — Pogled v sodobna idejna gibanja (župnik Anton Vovk).

Leskovec: 5 konferenc. — Kaj je liturgija? (kaplan Ignacij Škoda). — Ljudsko petje (stolni dekan dr. Franc Kimovec). — KA, politika in socialno vprašanje (župnik Janez Filipič). — Razvoj delavskih organizacij (Matej Tomazin). — Predpogoji dobre metode pri KA (župnik Janez Filipič). — Mesečna spoved šolskih otrok (kaplan Franc Novak). — Actio diabolica — actio catholica (župnik Andrej Zupanc).

Litija: 5 konferenc. — O sportu z verskega in cerkvenega stališča (župnik Andrej Širaj). — Fantovski odseki (katehet Janko Žagar-Sanaval). — Strogost in dobrot voditelja MD (župnik Andrej Širaj). — Ali je MD še aktualna? (žup. uprav. Kristijan Cuderman). — Katehet, dušni pastir svojih učencev (kaplan Valentin Benedik). — O lepi knjigi in duhovniku (žup. uprav. Kristijan Cuderman). — Brezmadežna in duhovnik (župnik Andrej Širaj).

Loka: 8 konferenc. — Živo farno občestvo (katehet Anton Pogačnik). — Naše naloge v sedanjem času (žup. uprav. Ivan Poljanec). — Sacerdos, adorator (župnik Janez Dovč). — Evharistično življenje v župniji (žup. uprav. Franc Kirar). — Dušnopastirska skrb za bolnike in KA (župnik Matej Tavčar). — O sodobni književnosti (kaplan Avguštin Žavbi). —

Komunizem in dušno pastirstvo v podeželski župniji (župnik Fran Hiti). — Današnji kulturnopolitični položaj (Matej Tomazin). — Škofova konsideracija pri letošnjih duhovnih vajah (dekan Matija Mrak).

Moravce: 6 konferenc. — Vzhodna Cerkev in njena liturgija (župnik Pavel Podbregar). — Duhovnikovo delovanje v spovednici (župnik Jakob Štrekelj). — Kateheza o zakramentu sv. pokore (kaplan Srečko Huth). — Vzgojni pomen veselja (župnik Ivan Vodopivec). — Kje naj se zakon okliče in kje naj bo poroka? (dekan Janko Cegnar). — Čistost, duhovnikova dolžnost in čednost (župnik Jakob Štrekelj). — Marija, srednica vseh milosti (župnik Pavel Podbregar).

Novo mesto: 5 konferenc. — O mašnih oracijah (kaplan Anton Petrič). — Kanonična pokorščina (kononik Ivan Šesek). — Otroška služba božja (kaplan Janez Oražem). — Zbiranje za Baragovo semenišče (prošt Karel Čerin). — O dobrem tisku in delu zanj (dr. Alojzij Kuhar).

Radovljica: 5 konferenc. — Ljudsko petje s šolarji (župnik Jožef Rogelj). — Premalo dogmatične podlage (župnik Franc Zorko). — Delo sodobnega kateheta (župnik Martin Drole). — Duhovnikov testament (dekan Jakob Fatur). — Verskovzgojni načrt pri prosvetnem delu (katehet Janko Žagar-Sanaval). — Gibanje delavcev (Matej Tomazin). — Nadziranje otrok v cerkvi (dekan Jakob Fatur).

Ribnica: 9 konferenc. — Evharistična vzgoja mladine v prosvetnih društvih (katehet Janko Žagar-Sanaval). — Parochus proprius in parochus loci in jure matrimoniali (dekan Anton Skubic in župnik Janko Oražem). — Potreba sistematične verske vzgoje v organizacijah (žup. uprav. dr. Franc Ambrožič). — Nekaj praktičnega v KA (župnik Karel Škulj). — Naseljevanje Judov v Palestini in krščanstvo (kaplan Franc Presetnik). — Skrb za cerkvene paramente (župnik Anton Mrkun). — Misijonska misel in naše delo (župnik Karel Škulj). — Naše verske in kulturne manifestacije (dekan Anton Skubic). — Misli ob pogledu na duhovniške žrtve v španski revoluciji (župnik Karel Škulj). — Naše kulturne razmere (žup. uprav. dr. Franc Ambrožič). — Duhovnik in cerkvena umetnost (župnik Anton Mrkun). — Sacerdotium, crux et martyrium (žup. uprav. dr. Franc Ambrožič). — Boljševiška protiverska načela (župnik Anton Mrkun). — Duhovnikova spoved (žup. uprav. dr. Franc Ambrožič). — Razporoka v predhodnem načrtu jugosl. drž. zakonskega prava (dekan Anton Skubic). — Pobožna družba sv. Družine (dekan Anton Skubic). — Poročilo o konferenci dekanov (dekan Anton Skubic).

Semič: 6 konferenc. — Komunizem (kaplan Franc Blaj). — Naloga KA z ozirom na sedanji socialnopolitični položaj (žup. uprav. Andrej Ile). — Razdirajoči vpliv komunizma na ljudske množice (kaplan Ivan Pregelj). — Kriza današnje pridige in nje vzroki (dekan p. Pavlin Bitnar). — Problem duhovnega vodstva (dekan p. Pavlin Bitnar). — Zbiranje za Baragovo semenišče (dekan p. Pavlin Bitnar).

Šmarje: 5 konferenc. — Dopolnilna prenosna taksa (župnik Martin Pečarič). — Naše gospodarstvo in zaščita kmeta (Franc Gabrovšek). — Praktično sodelovanje katoliških narodov za versko zedinjenje (p. Ambrož Brenčič, O. Cist.). — O davkih s praktičnimi navodili (beneficiat Jožef Oven). — Praktična kateheza v šoli (kaplan Jožef Rozman). — Pregled pravoslavnega krščanskega nauka za prvi in drugi razred ljudske šole (kaplan Jožef Rozman). — Vzgojno delo za mladino (katehet Janko Žagar-Sanaval). — Potovanje po Palestini (kaplan Anton Bergant).

Trebnje: 4 konference. — Delavsko vprašanje in mi (župnik Janez Črnilec). — Evharistična vzgoja mladine in evharistični križarji (kaplan Anton Stopar). — Sveta dežela danes (kaplan Anton Bergant). — Skrb

za ministrante (župnik Jakob Širaj). — Prosveta v dekaniji in mladinski dan v Stični (dekan Ivan Tomazič). — Mladinsko dijaško gibanje (kaplan Metod Mikuž). — Današnja delavska gibanja pri nas (kaplan Anton Stopar).

Vrhnika: 4 konference. — Sodobno stanje na kulturnem in političnem polju (Matej Tomazin). — Dopolnilna prenosna taksa (župnik Anton Skubic). — Vizitacija in birma (dekan Janez Kete). — Važnost katehetskih sestankov (kaplan Pavel Slapar). — Pravila SKA (dekan Janez Kete). — Katoliško časopisje (vikar Jožef Košiček).

Žužemberk: 7 konferenc: — Sestanek voditeljev zveze fantovskih odsekov (kaplan Janez Jenko). — Omejevanje spočetja na podlagi Smuldersove metode (kaplan Janez Jenko). — Kateheza o kesanju (župnik Franc Kolenc). — Davki (beneficiat Jožef Oven). — Sedanje naloge katehetskega poučevanja (župnik Gregorij Mali). — Samostan belih menihov v Stični in žužemberška dekanija (žup. uprav. Alojzij Zupanc). — Sodobno stanje na kulturnem in političnem polju (Matej Tomazin). — Vtisi iz Francije (kaplan Janez Jenko).

41.

Odloki o odpustkih.

1. **Odpustek za molitev oficija pred sv. Reš. Telesom.** Z odlokom sv. penitenciarije 23. okt. 1930 je sv. oče Pij XI. dovolil popolni odpustek proti navadnim pogojem klerikom, ki so prejeli višje redove, če molijo ves oficij enega dne, četudi v oddelkih, pred sv. Rešnjim Telesom, pa naj je sv. R. T. izpostavljeno ali v tabernaklju shranjeno. (AAS 1930, 493; Lj. šk. l. 1930, 144.)

Ta popolni odpustek je sv. oče Pij XI. proti istim pogojem z novim odlokom sv. penitenciarije raztegnil na vse klerike, ki so prejeli prvo tonzuro, in na vse novice ter dijake katerihkoli redovnih zavodov, če molijo oficij pred sv. R. T., bodisi da molijo oficij, ker so k temu obvezani po redovnem pravilu, bodisi, da ga molijo brez vsake obveznosti. (S. Poenit., decr. 31. mart. 1937: AAS 1937, 284.)

2. **Odpustki za »mašniški dan«.** Zadnja leta v mnogih škofijah uvažajo posebne pobožne vaje za svetost mašnikov vesoljnega sveta. Prva sobota v mesecu ali pa prvi četrtek je »mašniški dan«. Verniki darujejo sv. mašo in obhajilo in vse molitve ter dobra dela tega dne v ta namen, da bi Jezus Kristus posvetil vse mašnike. Sv. stolica je dovolila za ta dva dneva posebno mašo v čast Jezusu Kristusu, najvišjemu in večnemu duhovniku. (S. R. C., decr. 24. dec. 1935: AAS 1936, 53—56.)

Vernikom, ki to pobožno vajo opravljajo javno ali privatno v cerkvi, v javnem ali napol javnem oratoriju (če imajo pravico napol javnega oratorija) pa je sv. oče Pij XI. dovolil tele odpustke: 1. p o p o l n i o odpustek proti navadnim pogojem prvi četrtek ali prvo soboto v mesecu, veliki četrtek, na praznik Device Marije Kraljice apostolov (v soboto med osmino po Vnebohodu) in v praznike sv. apostolov; 2. odpustek s e d m i h l e t druge dni v letu onim, ki to vajo opravijo vsaj s skesanim srcem in pobožno; 3. odpustek t r i s t o d n i onim, ki vsaj s skesanim srcem in pobožno odmolijo molitveco: *Jezus, Odrešenik sveta, posveti svoje mašnike in levite.* (S. Poenit., decr. 12. apr. 1937: AAS 1937, 286.)

Kongres Kristusa Kralja v Poznanju.

Kakor znano, se bo vršil ta kongres od 25. do 29. junija t. l. Kongres je izredne važnosti. Zberejo se na njem zastopniki raznih narodov k posvetovanju, kako zaježiti vedno silnejše naraščajoče brezboštvo in moderno poganstvo: kaj naj se od naše strani temu nasproti ukrene. To posvetovanje je važno tudi za nas, našo domovino in posebej za našo škofijo. Saj tudi pri nas poskušajo brezbožniki sejati svoje peklensko seme. Podrti evharistični križi pričajo o tem dovolj glasno. Koliko pa je tihega, skritega, podtalnega delovanja in rovarjenja, niti ne vemo ne. Treba nam je velike čuječnosti, pa tudi pomnožene aktivnosti.

Kongresa se udeleži od nas mala deputacija; ž njo tudi prevzvišeni gospod škof, ki bo imel na kongresu enega najvažnejših referatov.

Zaradi važnosti tega posvetovanja se bo za kongres po raznih krajih, tudi po misijonih, veliko molilo. Zato naj se moli tudi pri nas: opravi naj se na praznik sv. Petra in Pavla popoldanska molitvena ura v ta namen, da bi imel kongres veliko uspeha.

V Ljubljani, dne 18. junija 1937.

Iga. Nadrah,
gen. vikar.

Praznik svetega Cirila in Metoda.

Svetniški škof A. M. Slomšek je Bratovščino sv. Cirila in Metoda tudi zato ustanovil, da bi katoliško versko misel zvezal s slovensko narodno zavestjo in preprečil zlorabo narodnosti v protikatoliške namene. Za nas Slovence, ki še nimamo domačih svetnikov, je še posebno važno, da spomin svetih slovanskih apostolov zvežemo z našo domačo zgodovino in da češčenje sv. Cirila in Metoda postane bistveni del našega verskega življenja, kakor je katoliške Slované pred desetimi leti spominjal sveti oče Pij XI. v apostolskem pismu ob 1100 letnici rojstva sv. Cirila.

Dokazano je, da sv. Ciril in Metod z nobenim slovanskim narodom nista bila v tako pristrčni zvezi, kakor s panonskimi Slovenci. Slovenski panonski knez Kocelj je »zljubil slovenske knjige« sv. Cirila in Metoda ter postal vdan in goreč učenec in pokrovitelj naših apostolov. V odločilnem trenutku, ko je sv. Metod po Cirilovi smrti omahoval, če se bo mogel še vrniti med Slované, je nastopil knez Kocelj in papeža prosil, naj mu pošlje Metoda. Dal je državno poročstvo za ustanovitev panonske nadškofije in omogočil nadaljevanje apostolskega in književnega dela sv. Cirila in Metoda. Od leta 867 do konca 873 je bila slovenska Panonija glavno zavetje Ciril-Methodovih učencev in središče cerkvenoslovanske književnosti; Kocelj pa je bil v odločilni dobi edini knežji pokrovitelj svetega Metoda. Najidealnejši knežji predstavnik slovenske državne misli je bil obenem najvdanejši učenec in pokrovitelj sv. Cirila in Metoda.

Tisoč let pozneje pa je bil slovenski cerkveni knez A. M. Slomšek med vsemi škofi 19. stoletja največji častilec sv. Cirila in Metoda. Njegova Bratovščina sv. Cirila in Metoda je daleč prekosila vse druge katoliške poskuse na tem polju ter še danes živi v Apostolstvu sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije.

Dne 5. julija in naslednjo nedeljo praznujmo god sv. Cirila in Metoda na ta način, da poživimo vnemo za sodelovanje s sveto katoliško Cerkvijo pri njenem vzvišenem delu za zedinjenje vseh ločenih kristjanov s pravo Kristusovo Cerkvijo in za utrjevanje svete vere med katoliškimi Slovani. Delajmo in molimo, da bi versko življenje v naši domovini in med razkropljenimi brati po svetu tako cvetelo, da bi mogli z zgledom krščanskega življenja svetiti tudi drugim.

Kdor je že vpisan v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, naj poživi svojo gorečnost za njega namene. Naj bi se ta Slomškova bratovščina obnovila v vseh župnijah in naj bi k njej pristopili vsi zavedni verniki, ter jo podpirali z molitvijo in prispevki.

V nedeljo, 4. julija ali 11. julija opravimo uro molitve v namen ACM. Sprejemne podobice, ura molitve, razne knjižice in tiskovine se dobivajo pri škofijskem ordinariatu. Vse cerkvene nabirke nedelje sv. Cirila in Metoda so za ACM in naj se pošljejo škof. ordinariatu.

V Ljubljani, v osmini Srca Jezusovega 1937.

Škofijsko vodstvo Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

44.

Družba treznosti.

»Miseremini mei saltem vos amici mei!« kličejo nam ubogi alkoholički. Sami so preslabotni, nimajo krepke volje, zato sami ne morejo vstati, ampak potrebujejo pomoči. Kdo naj jo jim nudi? Vi, prijatelji božji, ki imate še močno voljo, vi se jih usmilite in jim pomagajte, da se zopet dvignejo. Še bolj pa se potrudite, da boste mladi rod ohranili v treznosti in obvarovali pred nesrečo nezmernosti. Kako pomilovanja je vreden nezmeren človek! Koliko težav in bridkosti doživi sam, koliko jih povzroči drugim! Zdrav rod more izhajati edinole iz treznega rodu. Od nezmeren ljudi ne moremo pričakovati zdravega naraščaja. Zato blagoslovljeni tisti, ki se bore za treznost!

Črtrtek, 24. junija, je god zavetnika treznosti sv. Janeza Krstnika in nedeljo potem, 27. junija, naj se dušni pastirji spominjajo v goreči molitvi »Družbe treznosti« in naj z vnetimi besedami spodbujajo vernike za treznostno življenje.

Letos je desetletnica obnovljene »Družbe treznosti«. Ali naj mine ta obletnica brez sadu? Zato na veselo in požrtvovalno delo!

Družba treznosti.

45.

Sprejem v škofijsko duhovsko semenišče.

V škofijsko duhovno semenišče v Ljubljani se sprejmejo mladeniči, ki so naredili zrelostni izpit na kaki srednji šoli, so popolnoma zdravi in imajo poklic za duhovski stan. Abiturienti realnih gimnazij morajo naknadno napraviti izpit iz grškega jezika, abiturienti realke pa iz latinškega in grškega jezika.

Študijska doba traja šest let in sicer dve leti filozofije, štiri leta pa teologije.

Prošnja za sprejem se pošlje škofijskemu ordinariatu do 31. avgusta. Imeti mora sledeče priloge: rojstni in krstni list, birmansko potrdilo, zrelostno spričevalo, zdravniško spričevalo in na posebnem listu curriculum vitae, v katerem naj bo popisano življenje, družinske razmere in dosedanje študije prosilca. Prošnja se izroči pristojnemu župnemu uradu, ki ji priloži še npravstveno spričevalo in jo s svojimi pripombami pravočasno pošlje škofijskemu ordinariatu.

Vsak prosilec naj se do 31. avgusta tudi osebno predstavi seminškemu vodstvu.

V Ljubljani, dne 4. junija 1937.

† Gregorij
škof.

46.

Cerkveno pravne določbe o odsvojitvi cerkvene imovine.

1. **Pojem.** Izraz *cerkvena imovina* ne označuje konkretnega lastnika, marveč pove glede lastništva le to, da je lastnika iskati med cerkvenimi pravnimi osebami. Po kan. 1497, § 1 je lastnik konkretne cerkvene imovine tista cerkvena pravna oseba, ki jo je na zakonit način pridobila. Lastnik cerkvene imovine more biti cerkev (božji hram), nadarbina, pium institutum (n. pr. cerkvena bolnišnica), redovniška hiša, versko društvo in tako dalje. Pod cerkveno imovino spadajo tudi pobožne ustanove. Pobožna ustanova (pia fundatio, ki jo je razlikovati od pium institutum) je namreč po kan. 1544 imovina dana kakšni cerkveni pravni ustanovi z nalogom, da se njeni letni donosi skozi daljšo dobo uporabljajo za kakšno liturgično funkcijo ali bogoljubno ali karitativno delo. Taka pobožna ustanova ima po kanonskem pravu značaj brezimne pogodbe »do ut facias«.

Pri določanju, ali je imovina cerkvena ali ne, je treba dobro paziti na to, ali je njen lastnik cerkvena pravna oseba. Ako n. pr. versko društvo ali pium institutum nimata značaja cerkvene pravne osebe, ne moreta biti lastnik cerkvene imovine.

Pod imovino je razumeti bona corporalia in bona incorporalia (koristnostne pravice) (kan. 1497, § 1).

Pojem *odsvojitve* (alienatio) je v cerkvenem pravu zelo širok. Ne pomeni le prenosa lastninske pravice, marveč tudi kakršnokoli obremenitev. Razlikuje pa kodeks *odsvojitvev* v ožjem pomenu (alienatio proprie dicta) in *odsvojitvev* v širšem pomenu (kan. 1533). To razlikovanje ima pomen za kazensko pravo. Po mnenju nekaterih avtorjev je namreč v kan. 2347 kazensko sankcionirana le odsvojitvev v ožjem pomenu. Odsvojitvev v širšem pomenu obsega po kan. 1533 kakršnokoli pogodbo, ki se z njo utegne poslabšati položaj cerkvene pravne osebe (contractus quo conditio Ecclesiae peior fieri possit); n. pr. dopustitev pasivne služnosti, dovolitev aktivne služnosti. Odsvojitvev v ožjem pomenu pa je prenos stvarne pravice. Nekatere načine tega prenosa kodeks ne subsumira pod splošni pojem odsvojitve, marveč o njih posebej razpravlja; tako o najemu in zakupu ter emfitevzi (kan. 1541 in 1542). Glavni načini odsvojitve v ožjem pomenu so daritev, prodaja, zamenjava, dovolitev užitka, ročna zastava in hipoteka. Za odsvojitvev v širšem

pomenu veljajo iste pravne določbe kot za odsvojitve v ožjem pomenu (kan. 1533).

2. **Pravne določbe o odsvojitvi.** O odsvojitvi cerkvene imovine vsebujejo določbe kan. 1530 do 1534, za redovniško imovino posebej kan. 534 in kazensko sankcijo kan. 2347.

Preden pa govorimo o navedenih kanonih, je treba omeniti določbo v kan. 1527, § 1, ki se glasi: »Nisi prius ab Ordinario loci facultatem impetrauerint, scriptis dandam, administratores invalide actus ponunt qui ordinariae administrationis fines et modum excedant.« Za pravne posle, ki presegajo redno upravo, potrebujejo upravitelji predhodno pismeno dovoljenje krajevnega ordinarija, sicer so posli neveljavni. Odsvojitve nedvomno presega pojem rednega upravljanja imovine. Med viri k cit. določbi je naveden odlok kongregacije de propaganda fide z dne 21. julija 1856, s katerim je potrdila »statuta generalia« o upravljanju imovine župnih cerkva na Holandskem. Čl. 20 v tem pravilniku določa, da gospodarski odbor (concilium administrandis bonis temporalibus parochiae praepositum) ne more izvršiti brez predhodnega pismenega dovoljenja kakršnegakoli pravnega posla »quod fines ordinariae administrationis transgreditur«. Člen nato v 10 odstavkih (od a—j) našteva takšne pravne posle, med njimi tudi različne načine odsvojitve (n. pr. kupoprodajno pogodbo, ročno zastavo, hipoteko, zamenjavo itd.) (Serédi. Codicis iuris canonici fontes VII, str. 347).

Pismeno dovoljenje krajevnega ordinarija, ki se zahteva po kan. 1527, § 1, ni identično z onim dovoljenjem, ki se za odsvojitve zahteva po kan. 1530, § 1, n. 2, marveč je od njega popolnoma različno. Brez pismenega ordinarijevega dovoljenja po kan. 1527, § 1 ni neveljavna le končna odsvojitve cerkvene imovine, marveč prav vsi pravni posli, ki tako odsvojitve sestavljajo. Upravitelj, ki bi sklenil n. pr. kupoprodajno pogodbo brez predhodnega škofovega dovoljenja, pa bi naknadno predložil ordinariju pogodbo v potrditev po predpisu kan. 1530, § 1, n. 2, ravna ne le nedopustno, marveč neveljavno. Ordinarij ne more sanirati z naknadno odobritvijo teh neveljavnih poslov.

Predhodno dovoljenje po kan. 1527, § 1 mora biti pismeno, ustno ne zadošča. Četudi bi bili pri odsvojitvi izpolnjeni vsi pogoji, ki jih zahteva kan. 1530, je navzlic temu odsvojitve neveljavna, ako se je pravni posel začel brez pismenega dovoljenja. »Contractus... ad ex. alienationis rei ecclesiasticae sine debita licentia, potest esse perfectus in suis requisitis qua contractus, nullus est data inobservantia legis praecipientis impetrationem licentiae Ordinarii« pravi Pistocchi (De bonis Ecclesiae temporalibus 1932, 370), ko razlaga kan. 1527, § 1.

Znano je, da se je morala cerkev pri vprašanju o odsvajanju svoje imovine braniti proti dvema skrajnostima; ena ji odsvojitve sploh ni dovoljevala, druga pa je nasprotno zelo razsipno razpolagala s cerkveno imovino. Cerkev zakonodaja je že od začetka 4. stoletja dalje stala na stališču, da je odsvojitve cerkvene imovine sicer možna, a da mora biti otežkočena, ker je imovina dana cerkvenim pravnim osebam v trajne namene.

Pogoji, pod katerimi se po veljavnih določbah more in sme odsvojiti cerkvena imovina, so: a) pismena cenitev, ki jo napravijo pošteni strokovnjaki; b) upravičen razlog; c) pristanek po zakonu določenega predstojnika; č) eventualne druge predpisane kavele (kan. 1530).

Od teh pogojev se zahteva za veljavnost pravnega posla samo pristanek po zakonu določenega predstojnika. Ako se opusti kateri izmed ostalih pogojev, je pravno opravilo sicer veljavno, vendar pa ima cerkvena pravna oseba osebno tožbo proti tistemu, ki bi predpisane pogoje opustil in zato nezakonito odsvojil cerkveno imovino, in proti njegovim dedičem. Ako pa se opusti pogoj

pod c), ima cerkvena pravna oseba osebno tožbo proti odsvojitelju in stvarno tožbo proti kateremukoli posestniku odsvojenega predmeta; ta pa ima regresno tožbo proti onemu, ki mu je predmet nezakonito in neveljavno odsvojil (kan. 1534).

Podrobno je glede navedenih pogojev omeniti tole:

Ad a). Cenitev, ki jo napravijo pošteni strokovnjaki, mora cerkveni predstojnik in še bolj upravitelj upoštevati in jo sprejeti, kakršna je; ni namreč prepuščena njegovemu svobodnemu preudarku. Ako pa se mu cenitev zdi nerealna, naj odredi novo »per peritiores« (kan. 1531, § 1).

Ad b). Upravičen razlog more biti »urgens necessitas, vel evidens utilitas Ecclesiae, vel pietas« (kan. 1530, § 1, n. 2). Sodba o tem gre cerkvenemu predstojniku.

Ad c). Kdo je zakoniti predstojnik, se določa po vrednosti odsvojenega predmeta. Vrednost, ki pride v poštev, je tista, ki jo napovedo strokovnjaki v ocenitvi, ne tista, ki se pri faktični odsvojitvi doseže (odgovor interpretacijske komisije z dne 24. novembra 1920). Pri vrednosti nad 30.000 zlatih frankov (1 zl. fr. = 13 Din), 390.000 Din, je zakoniti predstojnik sv. stolica; pri vrednosti nad 1000 do 30.000 zl. fr. (13.000—390.000 Din) je krajevni ordinarij s pristankom stol. kapitlja, s pristankom gospodarskega sveta in s pristankom prizadetih. Pri vrednosti pod 13.000 Din je zakoniti predstojnik krajevni ordinarij, ko zasliši gospodarski svet in dobi pristanek prizadetih (kan. 1532). Za obremenitev s hipoteko je potrebno dovoljenje zakonitega predstojnika, ki se določa po normi v cit. kan. 1532. Predstojnik, ki daje dovoljenje za najem in zakup, se določa po kan. 1541; pri dednem zakupu se določa predstojnik po pravilu v kan. 1532 (kan. 1542, §1). Za osnovo se vzame vrednost predmeta, ki se daje v zakup. Za odsvojitve redovniške imovine se določa predstojnik po kan. 534.

Pri odsvajanju je paziti, ali se odsvaja deljiv ali nedeljiv predmet. Če gre za nedeljiv predmet, je potrebno dovoljenje onega predstojnika, ki je pristojen za odsvojitve celega predmeta, čeprav se dejansko odsvoji le del predmeta. Če pa gre za odsvojitve deljivih stvari, se je ravnati po kan. 1532, § 4 in po odgovoru interpretacijske komisije z dne 20. julija 1929. Kan 1532, § 4 se glasi: »Si agatur de re alienanda re divisibili, in petenda licentia aut consensu pro alienatione exprimi debent partes antea alienatae; secus licentia irrita est.« Interpretacijska komisija je na vprašanje: »An vi can. 1532, § 1, n. 2 requiratur licentia S. Sedis ad alienandas res per modum unius plures res ecclesiasticas eiusdem personae, quae simul sumptae valorem excedunt triginta millium libellarum seu francorum?« odgovorila »affirmative«.

Zemljišče n. pr. se more odsvojiti ali z eno pogodbo ali s sukcesivnimi pogodbami. Če se odsvaja sukcesivno, je zopet razlikovati, ali se posamezni del odsvoji docela samostojno, ali pa pomeni le eno izmed pravnih opravil, ki naj odsvoje celo zemljišče ali večji njegov del. V prvem primeru je posamezna odsvojitve samostojen posel; odsvojitelj nima intencije odsvojiti še druge dele; gre torej za odsvajanje predmeta, ki je popolnoma res divisibilis; zato se je ravnati po kan. 1532, § 4. Drugače pa je v primeru, če expressa vel tacita intentio, ki se razodeva n. pr. v razparcelaciji stavbišč, veže posamezne odsvojitve v celoto. Pri stavbiščih zlasti je treba dalje upoštevati, ali odsvojeni del zmanjša vrednost ostalih delov ali ne. Ako je ne zmanjša, se njegova odsvojitve, ako ne gre za »razparcelacijo«, upošteva samostojno, sicer ne.

Odsvojitve je neveljavna, ako ni dal dovoljenja zakoniti predstojnik. Po odgovoru koncilске kongregacije z dne 17. maja 1919 škof ne more sanirati take neveljavne odsvojitve, četudi gre za vrednost pod 30.000 zl. frankov.

Odveč je pripominjati, da določbe v nav. kan. 1527, § 1 in 1530 vežejo sub gravi in materia in utroque foro, torej ante sententiam iudicis.

Kazenske sankcije za neveljavno odsvojitve vsebuje kan. 2347.

Glede tožbene pravice v primeru nezakonite in neveljavne odsvojitve je omenili kan. 1534, § 2 in 1653.

Ako je bil predmet, ki se je odsvojil brez dovoljenja po zakonu (kan. 1532 oziroma kan. 534) določenega predstojnika, vreden do 1000 zl. fr., je odmera kazni prepuščena cerkvenemu predstojniku (kan. 2347, n. 1). Če je bil predmet vreden nad 1000 zl. fr. pa pod 30.000 zl. fr., je kazen za različne udeležence določena takole: »privetur patronus iure patronatus, administrator, munere administratoris; Superior vel oconomus religiosus, proprio officio et habilitate ad cetera officia, praeter alias congruas poenas a Superioribus infligendas; Ordinarius vero aliique clerici, officium, beneficium, dignitatem, munus in Ecclesia obtinentes, solvant duplum favore ecclesiae vel pie causae laesae; ceteri clerici suspendantur ad tempus ab Ordinario definiendum (kan. 2347, n. 2). Če pa je šlo za odsvojitve predmeta, kjer se zahteva dovoljenje sv. stolice, zadene prizadete (»omnes quovis modo reos sive dando sive recipiendo sive consensum praebendo«) vrh tega še izobčenje, ki ni pridržano. Določba pa je morala biti prekršena »scienter« (kan. 2347, n. 3). Na neveljavnost odsvojitve in na povračilo škode te kazenske sankcije nimajo vpliva.

Dr. Alojzij Odar.

47.

Sprejem v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in нравno neopkvareni sinovi dobrih krščanskih družin, v prvi vrsti taki, o katerih je upati, da se bodo po končanih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu stanu. Prvi in poglobitveni namen zavoda je namreč vzgoja duhovskega naraščaja. Zato je vsa vzgoja usmerjena k temu namenu.

Kdor hoče biti sprejet v I. gimn. razred, mora napraviti prej sprejemni izpit ali na zavodski ali na kateri koli državni gimnaziji. Na zavodski gimnaziji se bodo vršili sprejemni izpiti dne 23. in 24. junija. Pripuste se samo oni, ki so se rodili v letih 1924 do 1927, in ki nameravajo potem prositi za sprejem v zavod.

Za sprejemni izpit je treba do 18. junija poslati prijavo, kolkovano za 10 din na ravnateljstvo škofijske klasične gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Prijavi se priloži: 1. šolski izkaz (knjižica), 2. rojstni in krstni list, 3. dopisnica z natančnim naslovom prosilca, da bo moglo ravnateljstvo pravočasno sporočiti, kateri dan pride dotični k izpitu.

Oni, ki bodo izpit naredili, s tem še niso sprejeti v zavod, ampak se morajo po izpitu predstaviti vodstvu zavoda in mu oddati še posebno pismo (neolkovano) prošnjo za sprejem v zavod.

Oni učenci, ki bodo prebili sprejemni izpit na kaki državni gimnaziji, lahko prosijo za sprejem v zavod v mesecu juliju. Prošnji za sprejem prilože šolski izkaz s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter rojstni in krstni list. Najbolje je, da prineso te listine osebno v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov k vodstvu zavoda.

Isto tako lahko prosijo v mesecu juliju za sprejem v II., III. in IV. razred dijaki z drugih klasičnih gimnazij. Prinesiti morajo osebno vodstvu zavoda pismo prošnjo s prilogami, zadnje šolsko izpričevalo in rojstni

list. V te razrede pa se sprejemajo samo dobri, nepokvarjeni dijaki z odličnimi in prav dobrimi izpričevali, pod nobenim pogojem pa ne ponavljalci.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in gmotnih razmerah dotične družine. Polno plačilo za dečke ljubljanske škofije znaša za vse šolsko leto 6000 din, za dečke iz drugih škofij pa 7000 dinarjev. Plača se lahko tudi z živežem po tekočih tržnih cenah. Ubožnim prosilcem z odličnimi izpričevali se ta znesek primerno zniža. Če se dijak dobro izkaže s pridnostjo, pobožnostjo in vljudnostjo, uživa glede plačila v nadaljnjih razredih še večje ugodnosti. Vsa druga pojasnila glede obleke, knjig, šol, potrebščin itd. se dobe o priliki zglasitve v zavodu.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

Št. 2936.

48.

Zavarovanje proti požaru.

Zadnje čase se je dogodilo, da je požar napravil cerkvam večjo škodo. Izkazalo se je, da so bile cerkve zavarovane za prenizke zneske in se škoda ni mogla kriti niti približno z zavarovalnino.

Zato se cerkvena predstojništva opozarjajo, naj spravijo zavarovanje v sklad z mogočo škodo in naj zavarujejo cerkve za primerno zavarovalnino.

Priznati je treba, da nekatere cerkve ne morejo ustrezne premije lahko plačevati; pomisliti pa je, da je še mnogo težje ob požaru škodo, ki je včasih prav znatna, poravnati in da je cerkveno predstojništvo odgovorno, če je cerkev prenizko zavarovana.

V Ljubljani, dne 16. junija 1937.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

49.

Ureditev Brezij.

Vsem Slovencem!

Letos bo 1. septembra minilo 30 let, odkar je bila na Brezjah, največji slovenski božji poti, veličastna slovesnost: kronanje čudodelne podobe Marije Pomočnice.

Primerno in hvalevredno je, da se spominjamo tega veličastnega dogodka in da pokažemo svojo ljubezen do svetega kraja, ki je drag in ljub vsem Slovencem. Saj se ne imenujejo Brezje zastonj slovensko »Čenstohovo« in gorenjski »Lurd«, kamor prihajajo tako radi Slovenci iz naše domovine, pa tudi Slovenci, ki žive v tujih krajih in deželah. Odveč bi bilo opisovati vsa romanja iz bližnjih in daljnih dežel, odveč bi bilo naštevati vsa telesna in duševna ozdravljenja, ki so se izvršila na priprošnje Matere božje na Brezjah. Koliko žalostnih in zdvojenih sre je tu našlo tolažbo, koliko obupanih človeških otrok je dobilo pri Materi na Brezjah pomirjenje!

Zato je sveta dolžnost vsakega Slovenca, da se spomni letos Marije Pomočnice na Brezjah! Kako ji hočemo pokazati svojo ljubezen in vdanost?

Prav ob 30 letnici njenega kronanja smo si zamislili, da bi bilo potrebno preurediti prostor pred cerkvijo, da bo že ta prostor pričal o svetosti kraja in da bo že zunanost kazala, da smo blizu svoje Matere. Načrt je v splošnem zasnovan takole:

Na prostoru pred cerkvijo naj bi nastal velik park, v katerem bodo spomeniki naših zaslužnih mož in Marijinih častilcev. Tu naj bi tudi stal grob neznanega slovenskega vojaka, spomin vseh slovenskih vojakov, katerih trupla leže križem sveta, po vseh deželah, kjer je vihrala vojna morija. Spomenik naj bo priča kasnejšim rodovom o velikih žrtvah, ki jih je prinesel slovenski narod za svojo svobodo, dasi se je bojeval za tujo korist. Nekje v parku se bo dvigal steber, iz katerega bo vrela voda, kot simbol vrele ljubezni Marijinega srca. Na vrhu stebra pa bo kip Marije Pomočnice.

Načrti so izgotovljeni po šoli našega svetovnega mojstra arh. prof. Plečnika, ki je poveril izdelavo osnutkov arhitektu Valentinčiču. Izvedbo tega načrta pa je prevzela Zveza bojevnikov, da se tako oddolži umrlim vojakom iz svetovne vojne in da pokrepi svojo vero v pomoč Nje, h kateri so se zatekali v najhujših dneh in pri kateri se zbirajo vsako leto v zahvalo in počestčenje. Prav letos bodo bojevniki petnajstič po svetovni vojni obiskali Brezje.

Zamisel je lepa in velika. Na Vas, dragi Slovenci, pa je, da jo uresničite. Obračamo se torej na vse, ki jim je lepota slovenskega Lurda pri srcu, na župne urade, na naše občine, na denarne zavode in na posameznike, da z gmotnimi sredstvi podpro to lepo akcijo. Na ta način bomo najlepše proslavili 30 letnico kronanja in pokazali, da smo kljub velikim žalostnim trenutkom, ki so nas v tem razdobju zadeli, ohranili vero, da smo vredni nasledniki rodu, ki je izvedel načrte za kronanje.

Še je v nas ljubezen do nebeške Matere, ki bo naše delo blagoslovila. Uslišala in bogato nagradila pa bo tudi vse tiste, ki bodo pripomogli, da bo njeno bivališče v naši Gorenjski tudi na zunaj kazalo čustvo in sree našega naroda. S tem bomo vsemu svetu pokazali, da smo Slovenci res »Marijin narod«.

Ljubljana, o veliki noči 1937.

50.

Duhovne vaje za duhovnike.

Skupne duhovne vaje za duhovnike bodo letos v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano od 19. do 23. julija.

Vodil jih bo msgr. Franc Ks. Meško, župnik in dekan na Selah pri Slovenjgradcu.

Gospodje duhovniki, ki se žele udeležiti teh skupnih duhovnih vaj, naj se prijavijo ali škof. ordinariatu ali naravnost Zavodu sv. Stanislava.

51.

Razne objave.

SKA, Pravila zveze katoliških dijakov. V členu 11. teh pravil (Škof. list 1937 str. 74) se spreminja beseda »iz mladcev« v »iz članov«.

Poročilo župnikov o bogosloveih in gojencih zavoda sv. Stanislava. Po cerkvenih predpisih so župniki dolžni poročati škofijskemu ordinariatu,

kakšno je bilo življenje gojencev velikega in malega semenišča v počitniškem času. Gospodje župniki se na to opozarjajo s pripombo, da je to poročanje zelo vestna reč, posebno glede bogoslovcev, in bi si svojo vest zelo obremenil tisti, ki bi s svojim poročilom zakrivil, da bi kdo nevreden postal duhovnik. Ta poročila naj se pošljejo vsako leto v začetku oktobra. Smatrajo se za zaupna.

Razstava cerkvenih paramentov, ki jih bo Bratovščina sv. Rešnjega Telesa letos oskrbela za ubožne cerkve, bo od 5. do 9. septembra v dvorani škofijske palače v Ljubljani. Da bo mogoče narediti cerkvena oblačila, za katera se priporočajo ubožne cerkve, prosi vodstvo Bratovščine, da bi vse župnije poslale prispevke in članarino, ki jo plačujejo udje Bratovščine sv. Rešnjega Telesa. Pri pošiljatvah naj se poslužijo položnic, ki so priložene tej številki lista.

Kupne in menjalne pogodbe — predhodno dovoljenje. Preden cerkev ali nadarbina pogodbo sklene, naj se načrt pogodbe v smislu kan. 1527 § 1. obenem s prošnjo za načelno dovoljenje predloži škof. ordinariatu. Šele po tem načelnem dovoljenju naj se pogodba spiše, podpiše in vse uredi, kar predpisi zahtevajo (glej navodilo v Škof. listu, 1935, str. 49).

Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, je z dopisom z dne 5. jun. 1937 št. 2276/37 sporočila ordinariatu, da je odziv vlagatelj v bivše poštne hranilnice na Dunaju za prijavo izplačevanja hranilnih in čekovnih vlog pičel in obenem prosila, da se prizadeti po možnosti tudi s prižnice obvestijo, naj pošljejo prijave. Župni uradi naj zato v krajih, kjer je umestno (mesta, trgi, večji kraji), to s prižnice razglase.

Duhovne vaje za duhovnike bodo v Domu duhovnih vaj v Ljubljani, Zrinjskega 9: od 26. do 30. julija; od 16. do 20. avgusta; od 23. do 27. avgusta; od 13. do 17. septembra; od 18. do 22. oktobra. — Voditelj bo p. Rudolf Patè S. J. — Priglasiti se je treba vsaj teden prej. Oskrbnina za ves čas je 120 Din.

Občni zbor Podpornega društva za duhovnike ljubljanske škofije bo v sredo, 30. junija, ob 10 dopoldne v dvorani duhovskega semenišča v Ljubljani. Vabljeni so vsi člani.

Knobleharjev zavod v Dravljah 148, prosi, da bi mu kaka cerkev podarila mal ciborij, monštranco in kaj cerkvenega perila. Prošnja se topla priporoča.

Baragovo semenišče. Prispevki naj se zaradi lažje evidence pošiljajo izključno le po položnicah s tem naslovom.

Slovstvo.

Jožef Seigerschmied: **Dobri Zveličar.** Vrtnice 1937. Založila uprava Glasnika presv. Srca Jezusovega v Ljubljani. Cena 16, oziroma 23 dinarjev. Knjižica za junijsko branje v čast presv. Srcu Jezusovemu izpod peresa priznanega pisatelja. Priporočamo.

O. Ante Crnica: **Kanonsko pravo katoličke Crkve.** Knjiga 1. Izdala Bogoslovna biblioteka franjevačke visoke bogoslovije »Makarska«. Uvod in splošna pravila. — Delo priznanega kanonista je zamišljeno v velikem obsegu. Priporočamo župnim uradom, katerim posreduje nabavo tudi škof. ordinariat. — Dovoljuje se nabava knjige za župne urade na cerkvene stroške.

Dr. Franc Jaklič: **Svetla pot**. Ljubljana 1937. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 300 strani. Cena 48 dinarjev. — Prepotrebna knjiga, kakršne smo že dolgo pogrešali. Na stvaren način govori o seksualnem problemu in čistosti na verski podlagi. Naj bi dobila knjigo v roko zlasti mladina. Bodi posebno priporočena.

Dr. Conrad Gröber: **Handbuch der religiösen Gegenwartsfragen**. Herder 1937. — V obliki leksikona razpravlja delo najvažnejše verske probleme, ki povsod, tudi pri nas, sili na dan in zahtevajo jasnih odgovorov. V tej zbirki najdeš v glavnih obrisih odgovor, za nadaljnji študij pa navedeno literaturo.

Ludvig Kösters S. J.: **Unser Christusglaube**. Herder 1937. — Zoper razne materialistične — za mnoge prevabljive — zmote je treba vernikom pokazati Kristusa v vsej jasnosti in ga postaviti današnjemu človeku življenjsko blizu. Temeljito Köstersevo delo bo to omogočilo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 79: Med volkovi; št. 80: Očitki — odgovori; št. 81: Revolucija v Španiji; št. 82: Papeževa okrožnica proti komunizmu; št. 83: Šesta zapoved; št. 84: Brezboštvo; št. 85: Gospa Doroteja, vzor dobroteljnosti; št. 86: Sv. Birma. — Priporočamo.

Indijska knjižnica. Zv. 3: Biser in lilija. — Zv. 4: Sveti Frančišek Ksaverski. — Zv. 5: Izlet na Himalajo. — Priporočamo.

53.

Konkurzni razpis.

Z okrožnico z dne 1. maja 1937 št. 2177 je bila z rokom do 15. junija 1937 razpisana župnija Duplje v kranjski dekaniji, izpraznjena zaradi smrti dosedanjega župnika.

54.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za škof. duhovnega svetnika je bil imenovan Jožef Podlipnik, župnik na Selih pri Šumberku.

Umeščen je bil Franc Presetnik, kaplan v Dobropoljah, dne 27. aprila 1937 na podeljeno mu župnijo Stari trg pri Ložu.

Podeljeni sta bili župniji: Ihan Francu Šmitu, žup. upravitelju na Št. Urški gori, in Škocijan pri Mokronogu Ignaciju Škoda, žup. upravitelju na Krki.

Imenovana sta bila za ekskurendo-upravitelja: Jožef Hartman, župnik v Križah, za župnijo Duplje, in Avgust Schauer, župnik v Koprivniku pri Kočevju, za župnijo Nemška Loka.

Konkurzni izpit so dovršili: Valentin Benedik, ekspozit na Lokah pri Zagorju ob Savi; Mirko Gande, kaplan v Borovnici; Ignacij Škoda, žup. upravitelj na Krki; in Alojzij Žitko, kaplan v Šenčurju pri Kranju.

Umrla sta: Josip Vrankar, župnik v Dupljah, dne 30. aprila 1937 v starosti 73 let, in Janez Jereb, župnik v pok., na Čušperku pri Kopanju, dne 8. junija 1937 v starosti 65 let. — Naj v miru počivata!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 21. junija 1937.

† Gregorij,

škof.

Jože Jagodic,

v. d. ravn.

Vsebina: 39. Iz apost. pisma Pija XI. mehiškim škofom. — 40. Konferenca Sodalitatis ss. C. J. l. 1936. — 41. Odloki o odpustkih. — 42. Kongres Kristusa Kralja v Poznanju. — 43. Praznik sv. Cirila in Metoda. — 44. Družba treznosti. — 45. Sprejem v škofijsko duhovsko semenišče. — 46. Cerkveno pravne določbe o odsvojitvi cerkvene imovine. — 47. Sprejem v zavod sv. Stanislava. — 48. Zavarovanje proti požaru. — 49. Ureditev Brezij. — 50. Duhovne vaje za duhovnike. — 51. Razne objave. — 52. Slovstvo. 53. Konkurni razpis. — 54. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
 Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.